

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

25. Sententia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

testimonium per hunc de malo, si autem bene, cur me cadis?

Matth. 26. Petrus Christi innocentia non obsuit.

Ad Annæ domum pertrahitur, ubi à Petro, discipulo, socio, commensali negatur. Sed Petri testimonium haud nocet innocentiae: negavit etenim cum iuramento, quia non novisset hominem; ergo de eo nihil probavit, unde adhuc innocentia triumphat.

Ioan. 19. Tertull. in Apol. c. 21.

Traducitur ad Pilatum, eoque semel, atque iterum examinato, pleno ore Pilatus & ipse jam, ut loquitur Tertullianus, pro sua conscientia Christianus, retulit: Ego nullam invenio in eo causam.

Luc. 23.

Transmisit is Christum ad Herodem, à quo amictus alba, hoc est, sua ipsa innocentia, discessit.

Matth. 27. Iudas etiam profuit. D. Maxim. hom. de accusato, & condemn. Domino. Marc. 14.

Proditor ipse pecuniam reportat: Peccavi, inquit, tradens sanguinem justum. Et magnum (inquit D. Maximus iterum allatus) Domini: cæ innocentiae testimonium, dum accusator ejus, & confitetur de scelere, & reus est de mercede.

Quærantur adversus eum testimonia, sed ea minimè convenientia.

Quid plura? Innocens inventus est (ut Jurisperitorum verbis utar) de jure, & de facto: crimen nunquam commiserat, & ea, quæ objecta fuerant, juridicè probati minimè potuerunt. Captabunt ergo nunc verè in animam justam, & sanguinem innocentem condemnabunt.

Cypr. serm. de Passione Christi.

Unde Cyprianus: Consideravi opera tua, & exparvi Clavis sacros pedes terebrantibus, fossisque manibus, de vulnerum anxietate non loqueris, de spinis sacrum caput pungentibus non quereris, sed satagis, ut innotescat posteris, quare derelictus à Deo videaris, expositus contumelias & Judæorum ludibriis. Causam mortis in te non esse Pilatus ipse prædixerat, & Caiphas mortem tuam pro inimico populo satisfacturam cum esset anni illius Pontifex, prophetaverat. Tu de morte non agis, de opprobriis non contendis, sed hoc vis intelligi, quæ sit causa mortis, quis quaestus, ut utraque recognita, peccatum appareat, & gratia, & quanti ponderis sit utrumque, rerum probet effectus, cum originali morti nullum nisi in Christi morte potuerit esse re-

A medium, nec reconciliare Deo potuit exules, & damnatos qualibet oblatio, nisi sanguinis hujus singulare Sacrificiū. Quasi dicat: Hoc voluit, hoc moriens ille curavit, ut plenissimè suā innocentiam constaret, quā non pro suo, quod nullum habere poterat, sed pro mundi peccato moriebatur.

Pulchre D. Gaudentius ad illud: Ut justificeris in sermonibus tuis, & vincas, cum iudicaris. Dominus, inquit, Jesus in Passione sua judicatur, & vincit, moritur, & triumphat.

D. Gand. de Nat. Dom. serm. 12. Psal. 50.

Sciebat, sciebat Præses, quod per invidiam tradidissent eum. Et quid mirum, si clament: Crucifige, crucifige eum? Radix homicidij, inquit Chrysostomus, invidia, & invidiæ fructus, homicidium. Unde & Apostolus utrumque necit: Plenos, ait, invidia & homicidio. Nihil livore, nihil invidia gravius: per eam mors in mundum venit: nam cum hominem honorari Diabolus conspexisset, ejus boni impatiens, omnia molitus est, ut eum perderet, semperque ex hac radice fructum hunc erupisse liquet. Propter hanc Abel interemptus est: propter hanc David cædis periculum subiit: propter hanc alij multi perempti sunt: hinc Judæi Christum interfecerunt.

Matth. 27. Invidia radix homicidij. Chrys. hom. 54. in Gen. Rom. 1. Invidus felicitatis humanae dæmon.

Huc appositè Basilius: Transfer, inquit, cogitationem tuam ad maximam invidiam, & ob maxima conflaram, quæ ex Judæorum contra Salvatorem insania orta est. Cur invidebant ei? Propter miracula. Quæ miracula? Salus egenorum, alebantur esurientes, excitabantur mortui, & vivificanti invidebant: fugabantur Dæmones, & imperanti illis struebantur insidiae: mundabantur leprosi, claudi ambulabant, surdi audiebant, cæci videbant, & benefactor fugebatur: denique eum morti tradiderunt, qui vitam est largitus, & flagris cædebant hominum liberatorem, & condemnabunt mundi Judicem. Sic ad omnia pervenerunt invidiæ mala.

Basil. Invidia Christi sto mortem at- tulit.

Et quò non perveniant? Invidia cælum tentat, inquit & verè, & eleganter Chrysologus: ibi enim Diabolum fecit ex Angelo: urit terras, quæ utique Paradisi nomine

Invidia cælum tentat. Chrysolog. ser. 172. bis

Naaa 3.

Matth. 2.

bis amœna flammeo custode secluse :
Reges urget, quia hæc Herodem in eo-
vos Christi sic compulit deservire, ut an-
tè lac, quam sanguis teneris funderetur
ex membris: charitatem violat, nam hæc
Cain reddidit fratricidam, & innocuam
adhuc terram novi sanguinis cruore per-
fudit: vastat populo, namque Judæos
hæc, si dicas est sermo, fecit esse
Deicidas: Deicidæ enim, non quò
pervenit: sed quòd hoc tetendit.
In Christo enim Judæi non hominem
tantum, sed Deum, Filium Dei conati
sunt opprimere, necare virtutes, eum di-
cunt: Hic est hæres, venite, occidamus eum, &
nostra erit hæreditas.

Gen. 4.
Iudæos fecit
deicidas.

Matth. 5.

Omnes virtu-
tes exurit.
Aug ad Eva-
res in eremo.
ser. 18.
Ist. 4.
Tinea, arugo,
bruchus vir-
tutum.

Gen. 3.
Num. 12.
Gen. 37.
Dan. 14.
Matth. 27.

Cant. 8.
Greg. ibid.

Pilatus pro tri-
bunali non se-
dit.

O invidiam! ô monstrum! ô pestem!
Invidia, Fratres desideratissimi, (sic in
eremo loquebatur Augustinus) omnes
virtutes concremat, omnia bona disti-
pat, omnia mala generat. Invidia est illa
pessima tinea, quæ purpuramenta virtu-
tum demolitur, arugo, quæ thesaurum
sapientiæ prædatur; bruchus, qui terra-
rum virentia comburit: quia quicquid
boni operis videtur in homine, penè pe-
stis invidia, nec est, quæ Angeli-
lum de celo, quæ hominem de
Paradiso exulavit, quæ filios Israël in de-
serto percussit, quæ contra Joseph fratres
armavit, quæ Daniele in lacum leo-
num misit, quæ caput nostrum Cruci
affixit.

Ita est. Fratres: ita Christus in Cruce
nunquam suspensus fuisset (inquit Gre-
gorius ad illa C. verba: *Dura,*
sicut infernus, amulavit, magnam in-
vidiam cor Synagoga exarsisset: dum Sy-
nagoga Christum ad Inferos transmi-
tere putavit, ei usque ad mortem corde
immisericordi invidit. *Fera ergo pessima*
(invidia) devoravit filium meum Joseph.

Cum itaque innocentem per invidiam
sibi traditum Pilatus adjudicat, quàm
impie, quæso, quàm injustè pro tribunali
sedet?

O quàm non *sedet*, cui nec sedendo, nec
quiescendo animus factus est prudens!
ô quàm non *sedet*, qui tam præproperè sen-
tentiam tulit! Uno vix integro die ca-
ptus, damnatus, crucifixus est Christus,

A Distulisset saltem ad decem dies, quibus
vel post latam sententiam damnatorum
vita proterendi poterat. Sic Tacitus in 3.
Annalium. Factum Senatusconsultum,
ne decreta Parrum ante diem decimum
ad ætatem deferrentur, idque vitæ spa-
tium damnatis prorogaretur. Nulla sa-
tis de morte cunctatio longa est.

B Optimè consuluit Theodosio Ambro-
sius, ut sententiâ capitis ad triginta dies
extenderet. Hic præceptum in sententiam
ruit, ac sedens in sententia non sedit.

Miser, qui *sedet pro tribunali*, contra tribu-
nali in loco, qui dicitur *Lithostrotos*, hoc est,
loco lapidibus strato. Hebraei autem *Gabbat-
tha*, eminenti, vel excelso: nec ullam tamen
Judicis celsitudinem, firmitatem, con-
stantiam ve tenuit, sed penitus iudicium
inclinavit. Justitia est constans, & perpe-
tua voluntas, jus suum utriusque tri-
buens. Quais, rogo, constantia prædi-
tus, qua animi firmitate? O, ô Judicem
pusillanimum! Levinusculus eum metus
deflexit, non qui constantem virum à
gradu deturbet. Clamores turbellæ tan-
tum audierat, non viderat gladios, aut
hastas ad pectus admoras, ni damnaret.
Seneca in Octavia:

*Iustum esse facile est, cui vacat pectus
metu.*

Horat. 3. Carm. 3.

*Iustum, & tenacem propositi virum,
Non civium ardor prævia subentium,
Non vultus instantis tyranni,
Mente quatit solida.*

Sed fat scio, justitiam non esse in terrâ. *Osee 4.*
*Non est veritas, non est misericordia, non est
scientia Dei in terra. Domino, in celo miseri-
cordia tua, & veritas tua usque ad nubes. In
cælo Christi mors decreta est. Convene-
runt enim verè (inquit ad Deum Petrus)*

*adversus sanctum puerum tuum Iesum, quem
E unxisti, Herodes, & Pilatus, cum gentibus, &
populis Israël facere, quæ manus tua, & consi-
lium tuum decreverunt fieri. Ubi in Mar-
ginali asterisco pulchre notatum, prius:
Qua manus tua, & consilium tuum prius de-
creverunt fieri; hoc est, nisi ex maxima
pietate, & misericordia filium Patris prius
tradidisset, nunquam eum impij Judices
morti tradere potuissent.*

Præcipitavit
sententiam.
Cornel. Tac.
3. Annal.

Iuvenal.
In causa mor-
tis nullæ satis
longa cuncta-
tio.

Cassiod. lib.
Tripar. c. 30.
Ioan. 19.
Græc.
Hebr.

De justitiâ.
Jur. institut.
lib. 1. §. 1.

Osee 4.
Psal. 35.
Act. 5.

Margin.

Tu

Sup. 12.

Tu, tu Pater, cum sis justus, juste omnia disponis, eum quoque, qui non debet puniri, condemnas, & exterum a firmas à tua virtute. Sed quomodo justus, ait Gregorius, si eum, qui non debet puniri, condemnat? Et difficillimum locum enodans, respondit: Mediator siquidem noster puniri pro semetipso non debuit, quia nullum culpæ contagium perpetravit, sed si ipse indebitam mortem non susciperet, nunquam nos à debitâ morte liberaret. Pater ergo, cum justus sit, justum puniens, omnia justè disposuit: quia per hoc cuncta justificat, quòd eum, qui sine peccato est, pro peccatoribus damnat, ut eo electa omnia ad culmen justitiæ surgerent, quo is, qui est super omnia, damna injustitiæ nostra sustineret.

Greg. lib. 9. in Job. c. 2. Deus Pater, quanquam justus, punire illum, qui non debuit puniri.

CRUCIS BAJULATIO.
PUNCTUM XXVI.

Et bajulans sibi Crucem exiit in eum, quid dicitur Calvaria locum. Joan. 19.

B. Laur. de triumph. Christi. Hagone, c. 16. Christus quasi in mortem Calvarie onusum cruce exiit.

Suffragantibus ergo sparsim invicem stantibus, quæ conveniant ad spectaculum, ita pie Justinianus ecce jam Dei Filius egreditur de janua, Crucem super humeros ferens. Incedebat demisso vultu, incessu humili, fatigatus, & anxius, quippe qui tota nocte fuerat flagellatus, colaphizatus, conspurus, illusus, atque oppressus.

Tardius incederet, nisi patibulum quasi penna pœnarum, & ala charitatis aprata sanctissimis humeris, molem excruciatu corporis veheret potius, quam videretur. Vadit nunc tandem ad ferale jugum, proditque extra urbem suis obsequiam et inimicis divini Patris Sapientia: & quidem omnia bona secum portat, hoc est, Crucem. Prodit Jesus lignum humeris bajulans, hoc est, trophæum fixurus victoriæ sempiternæ.

A Eunte igitur ad locum clarificationis D. Leo serm. Domino, & misericordia ab impiorum 10. de Pass. tabernaculis exeunt, ut impleretur, Psal. 118. quod scriptum est: Longè à peccatoribus salus. Luc. 23. salus: sequebatur eum multitudo populi, & mulierum plangentium, & lamentantium eum: sed istum sibi placentum Dominus Jesus dedignatur impendi (fatur sic allatus jam iterum D. Leo) quia non decebat luctus triumphum, nec lamenta victoriam.

B Sux trophæum gloriæ Christus jam gerebat, ita Cyprianus: Ascendisti, Domine, palmam, quia istud Crucis tuæ lignum portendebat triumphum de Diabolo, vel de principatibus, & potestatibus, & nequitis spiritualibus victoriam.

Et quis Regum insignie potestatis super humero præfert (inquit acutè adversus Marcionem Tertullianus) & non aut capite diadema aut manu sceptrum? Solus novus Rex Christus novæ gloriæ potestatem humero extulit, Crucem scilicet. Factus nimirum principatus super humerum ejus.

Dicite in nationibus: quia Dominus regnavit à ligno: quia à passione ligni, ut ait Tertullianus, superata morte regnavit.

Isa. 9. Psal. 95. Tert. contr. Iud. c. 10.

Isa. 49. Gen. 49. D suum ad potandum: subjiciens se Crucem, inquit Ambrosius, ut nostra peccata portaret.

Cur ergo lætus non incederet? D. Casari pulchè: Exhibitam Crucem super humeros, tanquam victor, tollens, ibat spontè in ea clavis suffigendus. Sic Isidorus Pelusiota: Judicis sententiâ Crucem damnatus, eam tanquam victor, humeris tollens incedebat.

E Quo passus? Sedita in pedibus ejus non apparebat Hieronymus: Præ amore, viæ laborem non sentiret, neque aliquam imbecillitatis humanæ lassitudinem.

Quid miremur? Indignatio mea ipsa auxiliata est mihi, Tigurina: Aestus meus me fulciebat, internus nimirum amoris æstus ad onus hoc perferendum adjuvabat.

Iugum meum (dicere poterat) suave est, & onus meum leve. Ulterò ob id demisso polito, curvat scapulas, inquit peregre giè Domini in Cruce.

Cypr. ser. de Pass. Christi.

Tert. l. 3. Cur humero

insigne potestatis prætulit.

Isa. 9. Psal. 95.

Tert. contr. Iud. c. 10.

Gen. 49.

Gen. 49.

Ambros. de bened. Patri. arch. c. 6.

Quam lætus mortem adierit.

D Casar. dial. 3.

Isid. Pelus. l. 1. ep. 289.

Isa. 24.

Hieron.

Isa. 63. Tigurina.

Matth. 11.

Arnold. tr. de 7. verbis

Domini in Cruce.